

KÖRTVÉLYES

21. SZÁM 2021/04

A TINNYEIEK INGYENES, FÜGGETLEN, KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAPJA

BÁDOGRENDŐR, AMI AKÁR EMBERÉLETEKET IS MENTHET

KIRÁLY ÉVA

Felhívás a lakosság érdekében – Olvasói levél

Pontosan 4 éve költöztünk férjemmel Tinnyére, a Bocskai utcába. Azóta elszenvedői vagyunk az életveszélyes kamion és autós forgalomnak. Egyelőre bizonytalan, hogy mikor, milyen mértékben változik majd a forgalom falunk belső útjain. Viszont addig sem érzem úgy, hogy el kéne viselnünk a kialakult helyzetet.

A probléma a következő: a Perbál felé vezető 102-es főúton a foci pályánál lévő nagy kanyarban a 30 km/h-ás sebességkorlátozó tábla mintha nem is létezne. Havonta történnek kisebb-nagyobb balesetek, csattanások, irtózatossági fékezések, nem beszélve a hétvégi motorosok rémisztő zajáról, száguldásairól. Az utóbbit az egész falun keresztül lehet hallani. És ezt ahogy bizonyára a falu főutcáin élő többi lakos is, mi is megértjük.

Sajnos Tinnyén több év hiábavaló várakozás, tervezés és huzavona után 1 db zebra létesítésére sem nyílt lehetőség. Pedig nem feltétlenül kellene lámpás átkelés, csak egy egyszerű felfestés. Perbálon ugyanez a főút halad át, mégis beérték a festett zebrával, ráadásul abból több is született.

Ha már zebrára nem futja, érdemes lenne megpróbálkozni a színes, méretarányos úgynevezett „bádogrendőrrel”, de nem csak a Bocskai kanyarban, hanem a falu többi be- és kivezető útján is. Az országunk több településén bevált. Sőt, először már 20 éve is láttam ilyet a

nyugati határt átlépve. Szerintem nekünk is megfelelne egy ilyen. Nem lenne szégyen megkérdezni más falvakban, hogyan csinálták és milyen eredménnyel, de ha elkészülhetne, az példaeértékű lehetne a régióban.

Ahogy viszont arról az országos sajtó is beszámolt, az ilyen ötleteknek megvannak a maguk irigyei, akik ellopják vagy megrongálják ezeket az installációkat. Egy hétfői napon a 81-es

főút mentén kiállított bádog járőr figuráját lopták el az „autója” mellől. Ez szerencsére nem sokkal később meg is került. Megfelelő rögzítéssel és odafigyeléssel azonban elejét vehetjük annak, hogy a mi rendőrünket is ellopják majd.

Tegyük hát az ügy érdekében! Akit érdekel a téma vagy kellő szakértelemmel rendelkezik, ötlete van, szóljon hozzá! Kezdjük el megtervezni! A költő szavaival búcsúzva:

**„Nem elég a jóra vágni:
a jót akarni kell!**

**És nem elég akarni:
de tenni, tenni kell!”**

Még nem elég! (részlet)

Váci Mihály (1924-1970), Kossuth- és József Attila-díjas költő, műfordító ■

1. kép: Bádogrendőr a 81-es főúton (fotó: police.hu)

„Apád sem volt üveges!”

Interjú Bobás Dorkával.....2

Képviselői levél

Közvilágítási és behajtási ügyek...4

Életút-interjú, 10. rész

avagy Sanyi bácsi meséi.....5

Grooming és szexting

Az internet veszélyei.....6-7

Filmajánló

Az említett veszélyek apropóján...8

Önkormányzati és helyi hírek

Exkluzív infó a Facebook-ról.....9

Bántalmazták?

Emlékezzen erre a kézjelre!.....10

„Képzeld, mit láttam!”

Bakonybéli különlegességek.....10

Alvó óriás

Áprilistól Zsámbékon.....11

COVID-19 vakcina információ

Dr. Répási Ildikótól.....12

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tinnye környékéről

Pilisjászfalun szabadtéri sportpark nyílt a Kápolna utcai templomkertben áprilisban. A kültéri edzést lehetővé tevő eszközök használatáról tájékoztató táblák adnak információt. A 49 m²-es területen elhelyezkedő park egyszerre 20 embert tud kiszolgálni, üzemeltetője Pilisjászfalu önkormányzata.

Piliscséven ugyancsak áprilisban a Kesztlői utcai foci pályája mögötti területen zöldhulladék lerakó és komposztáló telepet létesített a piliscsévi önkormányzat. A telepen kizárólag piliscsévi lakosok tehetnek le zöldhulladékot hétfői napokon a reggeli és esti órákban. A terület biztonságáról és rendben tartásáról térfigyelő kamerák gondoskodnak. A hulladék lerakása csak előírt szabályok szerint történhet, de ezt ágaprító berendezés is segíti. ■

Köszönjük azoknak a tinnyei lakosoknak, akik év eleje óta 1000 és 2000 forintos havi rendszerességű támogatással segítik a Körtvélyes megjelenését.

„APÁD SEM VOLT ÜVEGES!”

Interjú Borbás Dorkával

Édesapja, ha nem is üveges, de Munkácsy-díjas szobrászművész volt, ahogy később öccse és férje is e műfaj képviselője lett. Édesanyja a Szépművészeti Múzeum festőrestaurátoraként dolgozott, gyermekei pedig ugyancsak a művészet rögzös útját választották. A 4 éve Tinnyén élő üvegművésszel március 15-én átadott állami elismerése kapcsán beszélgettünk.

2. kép: Borbás Dorka

– **Szívből gratulálók a kitüntetéshez. Megdolgoztál érte.**

– Igen, idén tizedszerre terjesztett fel a szakma erre a kitüntetésre, és már kissé szkeptikus voltam, hogy valaha is megkapom-e.

– **Mit kell tudni erről a díjról?**

– Hatalmas szakmai megtiszteltetésről van szó. Míg a szobrászok Munkácsy Mihály, az építészek Ybl Miklós, a zenészek Erkel Ferenc, a színészek Jászai Mari-díjat kapnak, az iparművészeket a kiváló gobelinművészeiről, Ferenczy Noémiről elnevezett díjra terjesztik fel.

– **Meséj az útról, amin idáig jutottál!**

– Az én szakmai útvonalam relatíve egyenes volt: művészcsaládba születtem. A gének és a gyermekkori környezet elég korán meghatározta az érdeklődésem területét. Gipszes zsákok, festékek, furcsa szerszámok és alap-

anyagok a konyhában, nappaliban, különleges könyvek a családi könyvespolcon, felnőtt kollégákkal folytatott párbeszédék fültánúsága mind-mind a művészé válás irányába tereltek.

Fiatal koromban több gyárban is dolgoztam, aztán kerámia-porcelán szakon le is érettségiztem, ezt követően pedig egyből fel is vettem az Iparművészeti Főiskolára (mai nevén Moholy-Nagy Művészeti Egyetem), ahol üveg szakon diplomáztam. Később ugyanitt a művészet-menedzsment képzést is elvégeztem posztgraduális formában.

– **Mivel foglalkozol mint üvegművész?**

– Ezt az egyébként eléggé szerteágazó szakmát tematikailag nagyjából kétfelé oszthatjuk. Az egyik az autonóm terület, ami az önálló gondolatra épülő, saját műteremben való alkotás. A művész ilyenkor a saját álmait formálja meg. Férjem, Lukácsi László is ennek a területnek az egyik elismert alakja. A másik ág a dizájneri vonulat, amikor konkrét megrendelésekre, pályázatokra dolgozunk, illetve amikor az adott feladathoz kell alkalmazkodni technológiai és költségvetési szempontból egyaránt. Én most ezt az irányt képviselem: exkluzív üvegdíjakat készítek (pl. cégek vagy intézmények megrende-

3. kép: „Angyal” a Kelenföldi Evangélikus Egyházközség templomában (fotó: Borbás Dorka)

lésére), építészeti üvegszerkezetek (pl. kupola, térelválasztó, ablak- vagy ajtóbetét) tervezésével és kivitelezésével működöm együtt építész kollégákkal... ez utóbbi esetén nemcsak a klasszikus ólomüvegekre kell gondolni, hanem olyan elemekre is, amelyek tökéletesen beleillenek a ma már Magyarországon is népszerű minimalista építészeti stílusirányzatba. Ezek az izgalmas és kortárs megoldások azonban valami oknál fogva mégis háttérbe szorulnak, pedig rengeteg az építkezés manapság. Cserébe számos köztéri szobor köszöntött be az életembe. Nagyon büszke vagyok arra, hogy nőként, pláne üvegművészként igazi klasszikus művészek között nyertem el pályázatokat.

– **Hány ilyen országosan megtalálható múról beszélünk?**

– Ötről. És további kettő már alakulóban van.

– **Tinnyével hogyan találtatok egymásra?**

– 27 Budapestben eltöltött év után, amikor a gyerekeink is részben kiszálltak már a családi fészekből, gondoltunk egy nagyot. Ez a toszkáni táj és a benne álló kedves faház pedig azonnal elvarázsolt bennünket. Mivel itthon dolgozunk, önmagunk főnökei és rabszolgái vagyunk, így az ingázás nem nehezíti meg az életünket.

Csodálatos ez a völgy, klasszak a szomszédok, figyelünk egymásra, tiszteljük a természetet... sok barátunk lett az elmúlt évek alatt.

– **Tudvalévő, hogy a társadalmi munkából is kiveszed a részed.**

– Igen, ez valószínűleg karma. 😊

Apukám, öcsém, lányom is rendszeresen végez közösségi munkát, bennük is ott munkál a missziótudat. Ami ugyan csodálatos energiabázis, de rengeteg szeretet és lelkesedés is kell hozzá, főleg ha néha kritikák is érik az embert. Én pedig elég sok felületet biztosítottam ehhez, hiszen míg a gyerekeim iskoláiban aktív szülőként tüsténkedtem, férjem nemzetközi pályafutását is szerveztem. A családi Kft. ügyeit is intézem, pályázatokat, exportokat, könyvkiadásokat, promóciókat, hosszú (folytatás a 3. oldalon)

évekig pedig kiállításokat is szerveztem. A legnagyobbat a strasbourg-i parlamentben, Athénban, Ausztriában és természetesen sokszor itthon is.

– Hú, én Tinnyére gondoltam, most meg csak pislogok, hogy nemzetközi vizeken evezünk. Mesélj a tinnyei vállalásaidról is!

– Az országos emlékbizottság pályázatán nyertem egy I. világháborús emlékmű tervemmel.

4. kép: I. világháborús emlékmű Tinnyén a Kossuth Lajos Művelődési Ház udvarán (fotó: Borbás Dorka)

Szerencsére az állami támogatást az önkormányzat befogadta és helyszínt is biztosított neki: a kultúrház jobb sorsot is megélt kis kertjét végül a pályázat által nem megkövetelt plusz elemekkel is kiegészítettem, így levendulasövénnyel, füvesítéssel, kőpadokkal is sikerült gazdagítanom az emlékmű környezetét. A művelődési ház omladozó oldalfalára is felfestettem a „Kossuth Park” feliratot, de a beltérre is lennének vizuális, kis pénzből megoldható ötleteim. Polgármester úrnak már többször felajánlottam e téren a segítségemet és az ötleteimet. Csodálatos, kedves arányú épület, a falu történelmi identitásának egyik legfontosabb eleme. Nemrég pedig magánszorgalomból rajzoltam újra a húsz év alatt megfakult, elavult infókkal teli két táblát az önkormányzat épülete elé, de a Garancsi-tóhoz is illene újakat készíteni.

Szerencsére sok pozitív visszajelzést és önzetlen segítséget kaptam, de sajnos tájékozatlan, rosszindulatú,

irigy beszélők is értek.

– Hogyan látod a helyiek újdonságokra való nyitottságát?

– Az ilyen parányi falvak legfőbb mozgatórugója a lakosság. És ugyan sokan kétkedve állnak az újdonságokhoz, ha a tettek és ötletek szívből és önzetlenül jönnek, azáltal sokat fejlődhet a közösség. Sajnos a helyi Facebook csoportból már ki kellett szállnom, mert az ottani kommunikáció többször okozott csalódást. De közvetlenül, külön-külön természetesen nagyon sok remek emberrel tartom a kapcsolatot. Sikerült például felkutatnom és összehívnom egy maratoni beszélgetésre az itt lakó művészeket. Csodálatos beszélgetéseink voltak helytörténészünkkel, Eszti néniel is, aki pl. arról mesélt, hogy régen 21 kúria állt a faluban, és a helyi kulturális élet is szerteágazó volt. Ehhez is hihetetlenül fontos lenne az, ha a kultúrház működőképes, biztonságos és mindenki számára elérhető volna.

– Úgy tudom, hogy egy tinnyei egyesületben is szerepet vállalsz.

– A Magyar Üvegművészeti Társaságban való részvételem után Tinnyére költözve is rögtön megtalált engem a feladat: a Mediterrán- és Királyvölgybeli, sokszor úttalan utak, az internet- és csatornanélküliség közös érdekképviselete hozta létre a Völgylakók Egyesületét, melynek elnökhelyettese vagyok. Független szervezetként működünk, amolyan „véd- és dacszövetségként” a környezetünkért tenni akaró lakosokkal. Ha kell, az árokból rángatjuk ki a hóban-fagyban elakadt szomszédainkat, szemetet szedünk vagy együtt talicskázva tömjük a kátyúkat. Most tavasszal pedig fasort is ültetünk a gyerekekkel.

– Min dolgozol mostanában?

– Egy 3,5 méter széles Utolsó Vacsora triptichon (három táblából szerkesztett, összecukható szárnyas oltár – a szerk.) üvegdomborművemmel készülök el nemsokára. Két év munkája fekszik benne, és Erdő Péter bíboros fogja felszentelni áprilisban. Tervben van egy COVID emlékmű is, amire szintén pályázaton nyertem a lehetőséget,

és részt veszek egy interjú-kötet írásában is, ami „Pár Pár” címmel lát majd napvilágot és kifejezetten művészpárok közös életútját meséli el. Számomra ez egy izgalmas kulisszatéma.

– Mit üzennél a falunak és azoknak, akik nem ismernek még?

– Kiállítások rendezése során, hozzánk hasonló parányi falvakban megtapasztaltam, milyen is az igazi összefogás. Ami nem csak pénz kérdés, hanem egyfajta szeretet áramlás. Ez persze giccsesen hangozhat, de tudom, hogy létezik. Bakos Kornélia opera-énekes templombéli estjei és Monostori Ferenc homokszobrász barátom projektjei voltak erre eddig a legszebb tinnyei példák. Szívesen rendeznék én is kiállítást, illetve boldogan asszisztálnék Eszti néni mellett egy állandó helytörténeti tárlat létrehozásában is. A megfelelő pályázatok elnyerésével az anyagi háttér is sokszor jelentős részben biztosítható. Én is mindig azokat bújom. Bízom abban, hogy rövid időn belül dinamikus újjászületés vár Tinnyére, örömmennel és fesztiválokkal. Ehhez kívánok sikert, kitarást és jó egészséget mindenkinek. ■

Köszönjük azoknak a tinnyei lakosoknak, akik február hónaptól 2000, 3000, 4000 és 15000 forintos összeggű támogatásokkal segítették a Körtvélyes megjelenését.

A KÖRTVÉLYES BEMUTATJA Tavaszi vers

FAZOL

Ütemre ver szívünk a Duna-alkony aranyozott távhídjában, ahogy átevezünk a nyekergő villamoson. Újranyitó virágárnyak szállva várnak valami melengető, kedves tájnak tűnő zöldellő mező irányába. Kilendül a tavaszi illatkavalkád az ablakon keresztül beáramló hirtelen huzaton. Rájövök: hiányzol nekem nagyon.

Közvilágítás

Tinnyén még mindig vannak olyan belterületi utcák, ahol nincs vagy nem elégséges a közvilágítás. Vannak olyan utcák, ahol újhold idején vagy felhős időben annyira sötét van, hogy kifejezetten balesetveszélyes gyalogosan közlekedni (sétálni), mert a vaksötétben semmit sem lehet látni.

Ez a helyzet pl. az únyi kanyar mellett, a Honfoglalás és az Ady Endre utcát összekötő Mária utcában is. Az önkormányzatnak kötelező alapfeladatként az Möt. 13. § (1) bekezdésének 2. pontja szerint egyébként törvényi kötelezettsége biztosítani a közvilágítást. Tavaly februárban, az éves költségvetési vita során már javasoltam az egyébként nem is túl hosszú utca közvilágításának megoldását (amely így feltehetően nem is jelentene vállalhatatlanul magas önkormányzati költségeket). Kértem a polgármestert, hogy az ezzel kapcsolatos lépéseket kezdje meg. Sajnos semmi nem történt (azóta sem) az ügyben, legalábbis önkormányzati képviselőként semmi konkrétumról nincs tudomásom.

Tinnye fénytérképe

Elősegítendő a közös gondolkodást és a konkrét lépéseket a témában, elhatároztam, hogy a tettek mezejére lépek, és elkészítem Tinnye fénytérképét. Ennek előkészítő munkái már befejeződtek, a fénytérképpel kapcsolatos méréseim eredményét a <https://ladanyipeter.t19.hu> címen elérhető képviselői blogomon fogom közzétenni.

Hogy mi is pontosan ez a fénytérkép? Egy olyan, minden tinnyi belterületi utcát érintő átfogó mérés, amelyből az utcáink fényviszonyai méréssel alátámasztott tényadatok alapján olvashatók ki. Úgy gondolom, hogy egyszerűen látható módon ki fog derülni, hogy melyik utcánkban van sokkal sötétebb, mint kellene, ahogyan az is, hogy hol több az éjszakai közvilágítás annál, ami feltétlenül szükséges lenne. Persze ebbe részben a szubjektív vélemények is belejátszanak, hiszen egy utca lehet valakinek túl sötét, míg másoknak pont ellenkezőleg: túl világos, ahol szerinte túlzott az éjszakai fényszennyezés.

A mérés eredménye mindenesetre nem maga a döntés. Inkább objektív, ténybeli adatokat fog szolgáltatni ahhoz, hogy a képviselő-testület munkáját segítse, és megalapozott módon legyen kiválasztható, hogy mely utcák közvilágítását érdemes felülvizsgálni.

Tinnye fénytérképét önként, segítő szándékkal készítem el és teszem közzé. Bízom benne, hogy azt, ill. az abban lévő információkat Krix Lajos polgármester és képviselőtársaim is figyelembe fogják venni, és a Mária utca, valamint a többi hasonló helyzetű tinnyi utca közvilágítását mielőbb meg fogjuk tudni oldani. Mindenesetre én ezen leszek.

Behajtási díj

Még 2019-ben borzolta a helyi kedélyeket a behajtási díj akkori bevezetése. Ez a helyi rendelet a 7,5 tonnás és ennél nagyobb össztömegű tehergépkocsik önkormányzati útra történő behajtását díjfizetéshez kötötte. A rendelet az országos közutakat nem érintette, így a szomszédos települések felé

vezető utcák (Kossuth Lajos u., Petőfi Sándor u., Perbáli út, Bajcsy-Zsilinszky utca, Jászfalusi út) továbbra is szabadon használhatók a nehéz tehergépjárművek számára is.

Kit, kiket érint a behajtási díj rendelet?

Mindenkit érint, aki építkezik, jelentős építőanyagot vagy más nagy mennyiségű (nehéz) árut szállítat a belterületi telkéhez, mert a szállítók csak a behajtási díj megfizetése ellenében hajthatnak be az utcájába. Persze a szállító vállalkozás ezt a költségét nyilván megfizeteti a tinnyi vásárlóval, szállítatóval, tehát végső soron az érintett tinnyi lakosok fizetik ki.

Tudni kell, hogy a behajtási díj nem valamiféle kerekítési tétel. Nem kis összeg, ha figyelembe vesszük, hogy a behajtási díjat jelenleg minimum 1 hétre meg kell váltani, amely (súlykategóriától függően) 6, 12 vagy akár 18 ezer forint is lehet hetente, pontosabban alkalmanként. Ugyanis azt egy (nem teljesen tisztességes) vállalkozó minden szállítás alkalmával megfizetheti a megrendelővel. Így aztán egy teljes építkezés során nem ritka a több százezer forintos behajtási díjból adódó kiadás, amellyel egy hitelből, akár saját kézi erővel építkező családnak is számolnia kell.

Úgy gondolom, hogy valakinek nyilván meg kell térítenie, vagy legalábbis részt kell vállalnia az önkormányzati fenntartású utak elhasználódásából adódó költségekbe. Azonban nem tartom tisztességesnek, hogy minimum egy hétre meg kell váltani a behajtási díjat egyetlen alkalom miatt. Ezzel ugyanis több esetben olyan helyzet alakul ki, ahol egy nem tisztességes vállalkozó jól tud járni a tinnyei kárára.

A fentiek miatt, több jelenleg is (vagy nemrég) építkező falubéli lakos megkérdezése alapján a súlykorlátozáshoz kötött behajtás rendjéről szóló 3/2019. (II. 28.) sz. rendelet módosítását javasoltam. A részletesen kidolgozott, a képviselői blogomon is olvasható előterjesztésem főbb pontjai a következők:

- A behajtások számát alapul vevő díjfizetési mód (egyfajtaapidíj), amely biztosítja, hogy a valós használattal legyen arányos a fizetendő díj. Hiszen egy nehéz tehergépjármű behajtása minden alkalommal terheli, használja, koptatja az utat. Ha pl. egy hét alatt tizenötször hajt be egy tizenkét tonnás teherautó, akkor a jelenlegi rendelet alapján csak egy hét behajtási díját kell kifizetnie. Ugyanakkor az alkalomra szóló díjtételek alacsonyabbak a heti díjnál, így a helyi lakosok torkán sem lehet alkalmanként a 6, 12 vagy 18 ezer forintot lenyomni.
- Javasoltam, hogy a polgármester helyett a jegyző legyen illetékes a behajtási díjakat érintő egyedi hatósági ügyekben. Úgy gondolom, hogy a polgármester értékes idejét nem a behajtási díjak egyedi engedélyezésére kellene fordítania. Ehelyett szerintem hasznosabb volna a közvilágítás javításán vagy az egyszerű zebrák kialakításán dolgoznia.
- Javasoltam, hogy a rakománnyal ellátott, árut szállító, tehát az önkormányzati utakat ugyanúgy terhelő helyi tehergépjárművek is

(folytatás az 5. oldalon)

legyenek bevonva a díjfizetésből adódó köztelherviselésbe azzal, hogy rakomány nélkül (üresen) a 7,5 tonnás korlátozás alá eső utcákba (így a tinnyei telephelyükre is) díjfizetés és korlátozás nélkül behajthassanak.

Bízom benne, hogy a javaslatomban foglalt módosításokat a képviselő-testület és Krix Lajos polgármester is megfontolja, ill. elfogadásra érdemesnek találja, és ezzel megkönnyíthetjük

majd az építkező, valamint a kertjüket, házukat felújító helyi lakosok terheit. A rendelettel kapcsolatos fejleményeket a képviselői blogomon követhetik figyelemmel.

Ladányi Péter

önkormányzati képviselő

<https://ladanyipeter.t19.hu>

ÉLETÚT-INTERJÚ

avagy Sanyi bácsi meséi, 10. rész

Rosszul sikerült utazás (folytatás)

Én ezt már rég megtapasztaltam, amikor még alig múltam 10 esztendő. 1941 tavaszán szüleimtől olyan megbízást kaptam, hogy Szikáncsra, ami tőlünk legalább 10 km-re volt, vigyek tisztálkodási ruhát János fivérem részére, aki ott Tóth Sándor 50 holdas birtokán dolgozott, amit feles haszonnal műveltünk. Tóth Sándor édesanyám testvérének a fia volt, aki nem lakott ott. De amikor tudtunk, kimentünk a birtokra mi is dolgozni. A részemre igen hosszúnak tűnő út elég jól leangolt, keresnem kellett a megoldást, hogy ismét kerékvágásba kerülhessek és sikerült megtalálnom.

Beszélgetés a természet ölében

A 10 km-es út hosszúnak tűnt, ezért gondoltam arra, hogy meg kell találnom azt, ami vidámbbá tud tenni és kissé megpihentetem magam. Amikor már az út felénél jártam, az egyik tanya udvarában, közel az ösvényhez, ahol haladtam lassú lépteimmel, egy igen szépen berendezett halastavat láttam, teli szebbnél szebb különböző halakkal. Ez megtetszett nekem, elég hosszú időt töltöttem ott. Leültem, lábam belelógattam a vízbe, amit a különböző színű aranyhalak szárnyaikkal megsimogattak. Nem féltek tőlem, én pedig beszélni kezdtem hozzájuk. Megkérdeztem tőlük:

– Szerettek itt a tóban úszkálni, itt ahol kevés gyermek jár, néz és gyönyörködik bennetek? Nem lenne inkább jobb, ha a tengerbe vagy a szülő otthonotokban lennétek, ezernyi megcsodálók előtt? Hogy kerültetek ide, mennyit utazhattatok, míg megtaláltátok ezt az otthonot, ami most már talán végleges? Biztos szeretnek benneteket, legyetek tehát most már itt nagyon boldogok.

Azzal felálltam, elkészöntem tőlük és lépteim meggyorsítva indultam ismét tovább a küldetésem intézése felé. Ez a kis pihenő, a halakkal való néhány szó, úgy emlékezem, feledtette fáradalmaim, kedvem is vidámbb lett talán.

Akkor még 1941-ben magamban elhatároztam, hogy ha valami bánt, szomorú vagyok, és a közelemben nincs olyan, aki megvizsgálna, amikor csak tehetem, kimegyek a szabadba, keresem a lehetőséget, ahol a természetben meg tudom találni azt, akinek elmesélhetem örömeimet és bánataimat, legyen az fű, fa, virág. Ezt a fogadalmat többé soha nem feledtem el, még most is, ha bánt a magány, a bozótos kertembe megyek feledni a bűt. Ez történt akkor is, amikor egyszer Észak-Angliában voltam, fiam meglátogattam és az egyik folyó, a Tees partján sétáltunk felfelé, Skócia felé. A folyó, amely a tengerbe ömlik, még igen messzi volt a tengerhez, parányi pataként

csörgedezett lefelé, alig hagyta el a vízéseket, amit ő maga alkotott. Ahogy folydogált lefelé a tenger felé, elébe került egy hatalmas nagy szikla, emiatt útját tovább nem tudta folytatni. Megduzzadt és egy nagy tóvá lett. Utána háromfelé ágazott és vízeseként zuhant tovább lefelé.

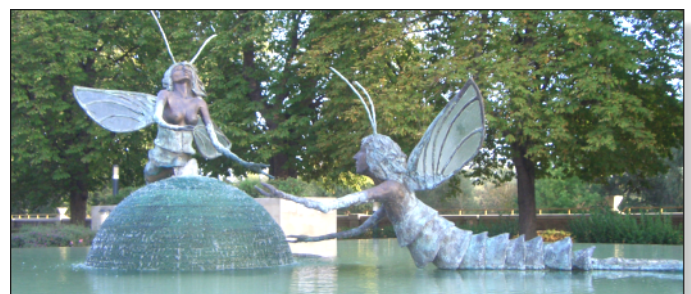
Nekem, mint alföldi gyermeknek ez csodálatosan lenyűgöző volt, előtte voltam már tengerpartokon, láttam vízéseket, mégis ez más volt, mint a többi. Most, amikor végre együtt mehettem fiammal e mesébe illő tájban Skócia felé, a patakok világába, figyeltem a tiszta vizüket, néha meg is kóstolgattam, azután megálltam az egyik kicsiny patak mellett, kérdeztem tőle:

– Hova rohansz? Messzi még a tenger. Azt hiszed, talán már egy hajót is elbírnál vinni a hátadon? Ne hidd! Kicsi vagy még ahhoz. Tudod te, hogy addig, amíg a tengerhez érsz, mennyi akadályon kell még átjutnod?

Én csak álltam tovább szótlánul, elmerengtem azon, miért kellett annak a kősziklának éppen ott, azon a helyen lenni, gátolni egy cél elérését, még ha az folyó is. Célja annak is lehet. Tovább álltam mozdulatlanul a már-már folyóvá nőtt patak mellett, azt mondtam neki:

– Menj hát, rohanj tovább, ha már elérted a tengert, biztosan elbírsz egy hajót a hátadon.

Arra gondoltam, mennyi hasonlat van az emberi sors és a természet alkotásai között. Van, aki észre sem veszi a mai rohanó világban mindezeket. A tavaszt, a kikelet virágait, a nyár termő szépségeit, az őszt, a Tisza virágzását. Tudod egyáltalán Te mi az, hogy a Tisza virágzik? El sem tudod képzelni azt a szépséges pillanatot, amikor a Tisza kivirágzik! Hidd el azt, hogy csodálatos! Én a szegedi Boszorkány-szigetről néztem, mennyire gyönyörű a Tisza, mikor kivirágzik. Kora reggel, amikor „milliónyi lepke a Tisza habja fölött játszik, egy sem él odáig, míg olvasom százig, temető a Tisza, mikor kivirágzik”. Minden évben tavasz kezdetén a folyóvíz magasságában kikelnek az érett lárvák és repülnek a víz fölé, a halak örömére. ■

5. kép: Tiszavirág-szobor Szolnokon (fotó: Akela3, Wikipedia)

GROOMING & SZEXTING

A digitális forradalom, az internet használatának elterjedése számos pozitív változást hozott a mindennapokban. Sajnos a pozitív hatások mellett vannak veszélyei is. A gyerekek és a fiatalok, bár sok esetben készségszinten kezelik a digitális eszközöket, a használatból adódó veszélyeket nem minden esetben képesek felismerni. A grooming jelensége kifejezetten őket érinti, a szexting pedig az ő esetükben kifejezetten súlyos következményekkel járhat.

#GROOMING #SZEXTING #INTIMKÉPEK #ONLINEZAKLATÁS #IDEGENEK #BOSSZÚ #MEGOSZTÁS

A **GROOMING** angol kifejezés, arra a jelenségre használják, amikor egy **FELNŐTT** az interneten keresztül alakít ki kapcsolatot egy gyermekkel, azzal a céllal, hogy **SZEXUÁLIS KAPCSOLATRA** vegye rá és szexuálisan kihasználja. Az elkövetők legtöbbször úgy cserkészik be a gyerekeket, hogy barátságot vagy szerelmet **SZÍNLELNEK**, azért, hogy a fiatal érzelmileg elkezdjen kötődni hozzájuk.

Az elkövető szándéka sokszor csak akkor lesz nyilvánvaló, amikor a célszemély valamilyen **SZEXUÁLIS AJÁNLATOT** kap tőle, vagy az áldozat személyesen is találkozik az elkövetővel, aki erőszakoskodni próbál vele. Előadódhat az a helyzet is, hogy a célszemély egy idő után a beszélgetésben kellemetlenül érzi magát, mert az elkövető egyre többször próbálja **SZEXUÁLIS TARTALMÚ BESZÉLGETÉSBE** is bevonni, egyre rámenősebben és

tolakodóbban. Lehetséges az is, hogy az elkövető **INTIM KÉPEKET** küld magáról, illetve a másikat is erre kéri.

- A kapcsolat kialakítása során az elkövető a valós személyét, életkorát, nemét sokszor eltitkolja, másnak adja ki magát, mint aki valójában.
- Az elkövetők előszeretettel használják a közösségi oldalakat és a nyilvános chatszobákat.
- A megosztott személyes információk, különösen a kihívó képek figyelemfelkeltőek az elkövetők számára, és növelik a célponttá válás kockázatát.
- A bizalom elnyerése érdekében hamis, a célszemély számára vonzó információkat közöl magáról (nem, életkor, fénykép, érdeklődési kör), kedvesen viselkedik vele, esetleg kisebb ajándékokat küld.

BIZTONSÁGI TANÁCSOK

- Legyen nyitott a gyermeke irányába!
- Tudatosítsa benne, hogy megbízhat Önben és számíthat a segítségére!
- Beszélgessen vele az online tér veszélyeiről és az ottani biztonsági szabályokról!
- Az interneten bárki mondhatja magát bárkinek. Akit személyesen nem ismerünk az idegen, még ha az interneten rendszeresen is beszélgetünk vele.
- Tanítsa meg gyermekének, hogy ne tegyen közzé és ne osszon meg mással kihívó képet, idegennel pedig semmilyen személyes információt (adatot, képet, stb.)
- Ha találkozni akar valakivel, akit online ismert meg, mindig szóljon előtte Önnek, és csak az Ön engedélyével és jelenlétében találkozzanak!

A **SZEXTING** erotikus fotók, videók **KÉSZÍTÉSE ÉS TOVÁBBÍTÁSA** vagy szexuális tartalmú üzenetek küldése egy másik személy részére.

Erotikus tartalmak készítése és megosztása - ebbe bele tartozik a bármilyen **ONLINE TÁRHELYBE/PROFILBA** történő feltöltés is - kiemelt kockázatot jelent.

A képek, videók **NYILVÁNOSSÁGRA** kerülhetnek, akár a címzett által, vagy azért mert ő is továbbüldi másnak.

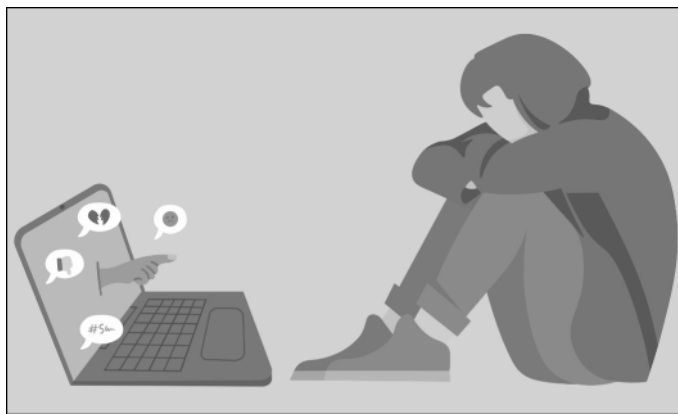
A volt partner **BOSSZÚBÓL** is nyilvánosságra hozhatja a képeket, vagy célzottan elküldheti a sértett családjának,

ismerőseinek. A nyilvánosságra hozott képek és személyes adatok (név, telefonszám, e-mail cím) hatására **ZAKLATÓ TELEFONHÍVÁSOK ÉS ÜZENETEK** érkehetnek idegenektől.

Az intim felvételek **ZSAROLÁSRA** is felhasználhatók. Az elkövető újabb képeket, videókat vagy szexuális ellenszolgáltatást kérhet.

**18 ÉV ALATTI SZEMÉLYRŐL PORNOGRÁF FELVÉTEL
KÉSZÍTÉSE, BIRTOKLÁSA ÉS TOVÁBBÍTÁSA
BŰNCSELEKMÉNY!**

Névtelenségét kérő kétgyermekes édesapa olvasónk írt nekünk levelet az elmúlt hónapok online térben elkövetett gyermekmolestálási ügyeinek apropóján. Ma ő is az informatika területén dolgozik, így közvetlen közléről tapasztalja és látja át mindazokat a veszélyeket, amiknek a pandémia miatt távoktatásba kényszerült tizenéves gyermekei vannak kitéve. Meglátása szerint az iskolák által igényelt online kapcsolat-tartási módszerek sokszor meggondolatlanul sok hozzáférést biztosítanak a gyerekeknek (így egyúttal a gyerekekhez is), ezért a szülőknek egyfelől komoly technikai tudásra kell szert tenniük a megfelelő védelem kialakítása érdekében, másfelől meg kell értetniük velük, hogy ez elsősorban az ő biztonságukat hivatott szolgálni, nem ellenük szól, hiába vannak egyes osztálytársak adott esetben hosszabb pórásra engedve. Saját fiatalkori emlékeit osztotta most meg velünk, ahogy korábban gyermekeivel is, bízva abban, hogy más is tanul az esetből és komolyan veszi az internet árnyoldalai jelentette veszélyeket.

6. kép: Grooming áldozatául esett fiatal (fotó: Hatice EROL, Pixabay)

Főiskolás voltam, de tinédzser korom közelsége még bőven látszott rajtam: pattanásos arc, csekély önbizalom, visszahúzó természet. Igaz, még csak betárcsázós internetünk volt, de csetelésre és az akkor még kulturáltnak nevezhető online társkeresők megismerésére már alkalmas volt. Mi voltunk az online tér fiatal úttörői, szüleink nagyrészt a mi segítségünkkel ismerték meg az internet nyújtotta lehetőségek tárházát, így alapvetően mi voltunk a technológia jelentette tudás és lehetőségek birtokában. Szüleimnek nem is nagyon volt idejük foglalkozni ilyesmivel, én viszont állandóan a gép előtt ültem. Házi dolgozataimat számítógépen kellett megszerkesztenem, ráadásul még a választott szakirányom is jelentős részben ehhez a területhez kötött.

Nagy létszámú évfolyamomban alig akadt néhány lány, így házi nyúlra esélyem sem volt lőni. Regisztráltam hát egy online társkeresőre, hátha idővel szembe jön velem a nagy ő. Egy frissen megismert lánnyal hamar rájöttünk, hogy nem kifejezetten vagyunk egymás kiválasztottjai, de azért szabadidőnkben el-elbeszélgettünk egymással. Ő azért sem akarta erőltetni a dolgot, mert az ország túlsó végében lévő főiskolákra járt. Kiderült viszont, hogy van egy évfolyamtársnője, akinek ugyan nem volt különösebb szándéka bepasizni, de megjegyezte, hogy helyes srácnak tart engem.

Mit ne mondjak, ez kifejezetten jót tett az önbizalmamnak. Egyik nap a társkeresős lány ismét megjelent a csevegőn, de a korábbiakhoz képest szokatlan időpontban. Kiderült, hogy az éppen nem ő volt, hanem a múltkor megismert barátnő, aki volt annyira jó viszonyban a lánnyal, hogy amíg várta őt a másik kurzusról, addig használhatta a lány számítógépét. Ahogy teltek a napok, az ilyen „lopott” beszélgetésekből egyre több lett, mígnem a barátnővel végül saját regisztrációján keresztül folytattuk titkos csetünket. Sikerült jól egymásra hangolódnunk, és pár héttel később már arról beszélgettünk, milyen izgalmas lenne, ha vizsgaidőszak után élőben találkozhatnánk majd valahol félúton. Meg is beszéljük, hogy a szemeszter végén meglátogatjuk egymást, hátha személyesen is bejövünk egymásnak. Távozlól ugyanis ezzel nem volt gond, órák után, előadások szünetében szinte rohantunk a gép elé megnézni a postafiókunkat, hátha írt valamit a másik.

Aztán a barátnőnek hirtelen családi okból el kellett utaznia külföldre, a nyárra tervezett találkozásunk pedig elmaradt. A csevegéseink viszont nem ritkultak, sőt! Olyan vonzalom alakult ki közöttünk, ami országhatárokon túl is elért és egyre csak erősödött, erősödött... míg nem eltelt egy év. Aztán még egy. Családjaink már névről ismerték a másikat, és csodálkoztak is a kitartásunkon, viszont voltak, akik szerint ez a fajta távkapcsolat nem egészséges, nem kéne erőltetni. Az ilyen vélemények azonban még több erőt öntöttek belénk, hogy márpedig nekünk sikerül majd! Sajnos nekem anyagilag nem fért bele a külföldre utazás, ő pedig családi okokra hivatkozva nem utazhatott haza. Napi szinten leveleztünk, cseteltünk, beszélgettünk, teljesen oda voltunk egymásért, és kifejezetten tartottuk egymásban a lelket, hogy már nincs sok hátra, már csak egy kicsit kell tovább kibírni. A várakozás, vágyakozás, és az ezek miatti külvilágtól való elzárkózás teljesen kifordított önmagamból. Bíztam a reményben, reménykedtem a beláthatatlanban, és egy végtelennek tűnő, szomorúsággal telített szerelmi bánat lett úrrá rajtam. Ahogy telt az idő, gyakrabban betegeskedtem, néha vizsgákat kellett elhalasztanom.

Aztán hosszú idő után egyszer csak ismét rám írt a korábbi társkeresős lány azzal, hogy most éppen a városomban van, fussunk már össze, mert beszélni szeretne velem. Nocsak, gondoltam magamban, csak nem jó hír a barátnő(m)ről? Hát nem. Titkon éreztem, hogy valami nem kerek, de mindvégig reménykedtem a saját igazamban. Ez azonban nem igazság volt, hanem egy hiábavaló álom. Az elmúlt 2–3 év betegeskedéssel tarkított végtelen várakozását ugyanis egy olyan, nálam egyébként 25 évvel idősebb valakire áldoztam, akinek a velem való játszadozás csupán egy hétköznapi kielégülést jelentett az ő amúgy elfásult, elkoreszosult, középkorú, szürke hétköznapijaiban. Így tehát nem elég, hogy éveket vesztettem el a magánéletemből, a felismerés miatt még az önbecsülésem, az önbizalmam és így az egészségem is

(folytatás a 8. oldalon)

mélypontra jutott. Pedig még csak (vagy inkább már?) főiskolás voltam.

A történet hőse naiv fiatal felnőttként élte meg azt, ahogy egy torz lelkű teremtmény az online tér sötét árnyékából becsapja és kihasználja őt. Ha már ez a korosztály is ilyen veszélynek van kitéve, milyen veszélyek leselkedhetnek a kisiskolásokra vagy a lázadó tinédzserekre? A történet kb. 20 évvel ezelőtt játszódott, amikor a relatíve lassú internet még csak az íróasztalon volt elérhető. Ma a HD minőségű film rögzítésére

és megosztására is alkalmas internetet a zsebünkben hordjuk. A közösségi platformok pedig már 13 éves kortól engedélyezik a regisztrációt, de a születési dátum meghamisítása is mindennapos pusztán annak érdekében, hogy a gyermek hozzáférhessen a megkívánt erőforrásokhoz. Biztos, hogy ez a helyes irány? Lehet ezt megfelelő óvintézkedésnek nevezni amikor éppen ezt a villámgyors, felnőtteket is zombivá tenni képes, kollektív agymosásra is alkalmas eszközt a gyermekeink kezébe adjuk? Mi magunk nem váltunk máris áldozatává anélkül, hogy tudnánk róla? ■

FILMAJÁNLÓK

Az előző oldalakon tárgyalt veszélyek apropóján

CZUCZOR SZABOLCS

A 6. oldalon olvasható rendőrségi szóróanyag témái, valamint a 7. oldalon kezdődő olvasói levél több olyan karnyújtásnyi közelségben lévő veszélyforrásra hívja fel a figyelmet, amiről talán nem is tudunk, és aminek elkerülése érdekében nem is vagyunk hajlandóak tenni.

Az egyik ilyen veszélyforrás maga az internet, azon belül is a közösségi média. Őszintétlen kijelentésnek tűnik ez egy olyan valaki tollából, aki internetes hírportált üzemeltet és közösségi oldalt tart fent? Válaszolja meg a következő kérdéseket, és rögtön érthetővé válik, mire kívánom felhívni a figyelmet:

- Fizesz Ön a közösségi platformok használatáért (pl. Facebook, Twitter, Instagram, TikTok, YouTube, Pinterest)?
- Fel van telepítve a telefonjára ezek valamelyikének alkalmazása?
- Ha igen, engedélyezve vannak rajta az értesítések?
- Naponta legalább kétszer rá szokott nézni (telefonon vagy számítógépen)?
- Feltűnt, hogy a közösségi platformok, de még a Google kereső számos, akár egymást követő bejegyzése is hirdetés?
- Feltűnt, hogy ezek a hirdetések olyan témáról szólnak, amikkel valamikor már foglalkozott (pl. rákeresett, rákattintott, megállt fölötte böngészés közben)?
- Feltűnt, hogy csak bizonyos ismerősei bejegyzéseivel találkozik rendszeresen, másokéval pedig szinte soha?
- Feltűnt, hogy sokszor van olyan érzés böngészés közben, hogy valamire mindig reagálnia kell?
- Amikor abbahagyja, érez olyat, hogy a böngészéssel eltöltött idő telhetett volna hasznosabban is?

- Fizesz Ön a közösségi platformok használatáért?

Nem tévedés, az első és az utolsó kérdés ugyanaz. Ha az elsőre és az utóbbira csak elenyészően is eltérő magabiztossággal válaszolt, vagy esetleg más választ adott, akkor ajánlom figyelmébe a 2020-ban megjelent Társadalmi dilemma (*The Social Dilemma*) c. dokumentumfilmet. Ha válaszai mindkét esetben nemlegesek voltak, akkor is.

7. kép: A Társadalmi dilemma c. film posztere (forrás: Netflix)

A filmben a különböző közösségi platformokat korábban tervező, fejlesztő és üzemeltető személyek arról mesélnek, hogy mindaz, amit Ön most átél e szolgáltatások böngészése közben, azt tulajdonképpen nem Ön irányítja. Csak úgy hiszi, hogy Ön irányítja. A szolgáltatás használatáért pedig bizony fizet, mint a katonatiszt. Kőkeményen. A szabadidejével, az érdeklődési köreivel, a

lájkaival, és mindazzal a számtalan ún. *metaadattal*, amit a szolgáltatás üzemeltetője elad a partnereinek, vagy éppen következő böngészése során tesz pénzzé az Ön elé helyezett hirdetések képében. Sőt, még azáltal is, hogy az Ön elé becsatornázott információkkal függővé teszi Önt, adott esetben pedig befolyásolja a világnézetét, véleményét vagy akár társadalmi és politikai meggyőződését is. Nem így gondolja? Ne legyen biztos az immunitásában! *Kitekintő kérdés: vajon miért ragaszkodik Tinnye polgármestere a Facebook-exkluzív tájékoztatóhoz (lásd cikkünket a 9. oldalon)?*

A másik veszélyforrás, amire e cikkben fel kívánom hívni a figyelmet, jóval komorabb, de összefügg az előző témával. Egy munkahelyi, iskolai, vagy online közösségi társaságban körbe is rajonghatnak minket vagy akár kritikuskak is lehetnek velünk szemben. Ha a bántások kerülnek többségbe, még az élettől is elmehet a kedvünk. Ezt felnőtt fejjel is nehéz kezelni, de jó eséllyel túl tehetjük magunkat rajta. Azonban egy gyerek számára a sorozatos bántások feldolgozása kemény dió, kritikus esetben akár lehetetlen kihívás is lehet. Ha a bántás fizikai (is), az tovább bonyolítja a helyzetet. De legyen akár fizikai, akár érzelmi, a segíteni akarás sem mindig zökkenőmentes. Sőt, van olyan helyzet is, amikor a segítő szándékot kifejezetten bántásként éli meg a gyermek pusztán azért, mert nincs meg az a bizalmi viszony, amiben képes lenne megnyílni és fájdalmát felfedni a segíteni szándékozó előtt. A megtörtént esetet feldolgozó, 2019-ben bemutatott Hihetetlen (*Unbelievable*) c. minisorozat egyik karaktere (folytatás a 9. oldalon)

8. kép: A Hihetetlen c. minisorozat posztere (forrás: Netflix)

egy fiatal lány, aki nemi erőszak áldozata lesz. A rendőrség a nyomozás során többször is kikérdezi őt, orvosok vizsgálják, látélelet vesznek róla, így a lánynak többször is fel kell idéznie és elő kell adnia a támadás szörnyű emlékeit. A többszöri rendőri vallatás nem titkolt célja, hogy minél pontosabb képet kaphassanak a történetről, illetve tisztázzanak ellentmondás gyanús állításokat. A lány érzi a rendőrök bizalmatlanságát, és hogy bizonyos részletek kapcsán egyre kevésbé hisznek neki. Úgy érzi, sarokba szorítják, és hogy lassan már őt tekintik vádlottnak. Ezért végső elkeseredésében kitalációnak vallja az egész megerősökölést, csak hagyják már őt végre békén. A nyomozást ezért fel is függesztik.

Természetesen a történet még csak itt kezd kibontakozni, azonban egy nagyon fontos dolog már ekkor leszűrhető tanulságként: ha valaki (legyen az akár gyermek vagy felnőtt) elszenved egy testi és/vagy lelki traumát, azt csak akkor fogja tudni bárki is feloldani benne, ha megvan az ehhez szükséges tisztelet, türelem és bizalom. Ahogy pedig az az előző film kapcsán és a 7. oldalon bemutatott olvasói levélből is jól látható, manapság az online térben kifejezetten könnyen szenvedhetünk el mi vagy akár gyermekünk is súlyos lelki traumát. Főleg, ha lehetővé tesszük azt, hogy bárki olyan hozzá(nk)szóljon, akinek egyébként nem illene. A tiltás viszont nem feltétlenül jelent megoldást. Az intézke-

dések miértjeit meg kell tudnunk érteni és el is kell tudnunk magyarázni. Ehhez viszont nekünk is fel kell nőnünk a feladathoz érzelmileg és technikailag egyaránt. ■

ÖNKORMÁNYZATI ÉS HELYI HÍREK

CZUCZOR SZABOLCS

Amelyekről kizárólag a Facebook-on értesülhettünk

Február 1-jétől új háztartási és vegyi áru bolt nyílt Tinnyén.

Március közepén a földgáz szolgáltató bekötötte az orvosi rendelő mérőhelyét, a telek utcafronti kőfalán pedig egy látványos gabion felirat jelzi az intézmény új nevét: „EGÉSZSÉGHÁZ”.

9. kép: Tinnyei Egészségház (fotó: Czuczor Szabolcs)

Március 31-től használt sütőolaj és zsiradék gyűjtő edény lett kihelyezve a Pohl-udvarba. A szemeteskukához hasonló sárga színű, kék fedelű edény az üzletek nyitvatartási idejében érhető el. Egyéb hulladékot beledobni nem szabad.

10. kép: Használt sütőolaj és zsiradék gyűjtő (fotó: Czuczor Szabolcs)

Április elején megújult az önkormányzati kültéri hirdetőtábla. Az új táblára kizárólag önkormányzati hirdetmények lesznek elhelyezhetők. A lakossági hirdetmények elhelyezésére egy másik tábla fog szolgálni, ami viszont

ugyancsak a Pohl-udvarban lesz kihelyezve. Mostantól tehát hivatalos önkormányzati hírekre

- az önkormányzati hivatalban lévő hirdetőtáblán,
- az önkormányzati honlapon,
- az új kültéri önkormányzati hirdetőtáblán,
- és az önkormányzati Facebook-oldalon

is számíthatunk. Jóllehet utóbbi kettő máig nem tekinthető a hatályos SZMSZ által a helyben szokásos módon történő közzétételnek, azokon is bőven számíthatunk hasznos információkra, így érdemes mindet figyelemmel kísérni.

11. kép: Új önkormányzati hirdetőtábla (fotó: Czuczor Szabolcs)

Ugyancsak április eleji bejelentés, hogy a Depónia Kft. szelektív hulladékgyűjtő zsákjai péntekenként 8–12 óra között vehetők át Tóvári Tibornál az iskola alagsoránál.

Fenti hírek saját gyűjtések. Felhívásunkra hivatali visszajelzést sajnos ezúttal sem kaptunk. 🗣️ ■

BÁNTALMAZZÁK? TUD OLYANRÓL, AKIT BÁNTALMAZNAK?

CZUCZOR SZABOLCS

Emlékezzen erre a kézjelre!

A pandémia miatti összezártságot sokan kezelik nehezen. Jelentősen nőtt is a családon belüli bántalmazások száma (forrás: NANE, G7, ENSZ), azonban a bántalmazottak – pontosan az összezártság miatt – nehezen tudnak segítséget kérni. A Women's Funding Network ezért egy olyan kézjelet dolgozott ki (#SignalForHelp), amivel némán, titokban is képes lehet a bajba jutott személy jelezni, hogy bántalmazás áldozata. Az üzenet célbaéréséhez azonban az szükséges, hogy ezt a környezete fel is ismerje.

Ha Ön családon belüli erőszak vagy bántalmazás áldozata és nincs lehetősége nyíltan segítséget kérni, próbáljon meg alkalmat találni arra, hogy valaki lássa Önt, majd az alábbi kézmozdulatokkal jelezzen felé:

12. kép: A #SignalForHelp (magyarul: jelezz a segítségért) kezdeményezés kézjele (forrás: Women's Funding Network)

Ha Ön látja ezeket a kézjeleket, ismerje fel, hogy egy bántalmazott személy kérhet titokban segítséget Öntől, majd tegye a következőket:

- **Érdeklődjön!** Próbáljon meg kapcsolatot felvenni a segítséget kérőtől valamilyen írásos vagy szóbeli kommunikációs formában (telefon, elektronikus csevegés, e-mail)!
- **Kérdezzen!** Egyszerű, gyorsan megválaszolható eldöntendő (igen-nem) kérdésekkel próbálja meg kipuhatolni a probléma mibenlétét!
- **Reagáljon!** Hagyja, hogy a segítségkérő elmondhassa,

pontosan milyen módon tudna Ön segíteni!

Csak akkor hívja a rendőrséget, ha sem ő, sem Ön nem lát más megoldást!

Videó illusztráció:

<https://youtu.be/AFLZEQFI7k>

A bántalmazottak segítségkérésére a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület is rendszeresített egy ingyenesen hívható telefonszámot, ami hétfő, kedd, csütörtök és pénteki napokon 18–22 óra között, szerdán 12–14 óra között hívható: **+36 80 505 101**. ■

„KÉPZELD, MIT LÁTTAM!” – BAKONYBÉL

CZUCZOR SZABOLCS

Hegyvidék, Gyilkos-tó, csillagvizsgáló, planetárium

Egyszer, egy őszi szünet alkalmával felkerekedtünk unokaöcsémekkel és elutaztunk pár napra a Veszprém megyei Zircről csaknem 16 kilométerre, a Bakony hegységben fekvő piciny faluba, Bakonybélbe. Már a település megközelítése is kalandosnak bizonyult, különösen azon a ködös őszi napon. Vékony kis erdei utakon keresztül mentünk faluról-falura, míg nem elértünk a

Tinnyéhez képest területét és lélekszámát is tekintve kétharmad akkora Bakonybélbe.

A turista utakkal sűrűn átszőtt Kőris-hegy és környéke különleges csáberővel bír, így nem csoda, hogy az apró településen vendégházak tömkelege várja a kirándulni vágyókat. Számukra az erdei patakok, a mészkő hegyben megbújó barlangok, a Hubertlaki-tó

(más néven a Bakonyi Gyilkos-tó) is fantasztikus úti cél lehet, de maga a falu is számos lehetőséget kínál a kikapcsolódni vágyóknak.

Mielőtt azonban e téren is megpróbálnánk Bakonybél Tinnyével összehasonlítani, fontos megjegyezni, hogy a bakonyi falu az őt körülvevő erdős hegységnek köszönhetően komoly lépéselőnyvel bír

(folytatás a 11. oldalon)

hozzánk képest gazdasági és infrastrukturális szempontból is, hiszen erdészete és faipara több évszázados múltra tekint vissza. Ennek ellenére a faluban sehol nem találkozni kirívó ipari létesítménnyel, vagy bármi olyasmivel, ami arra utalna, hogy a természetközelség nyugalmát fel kellett volna áldozniuk a gazdasági túlélés oltárán. Ottlétünk legfeljebb háztáji kézművességre utaló alkalmatosságokat láttunk, amik közül több ma kultúrtörténeti kiállítási tárgyként várja az érdeklődőket.

És itt viszont tinnyeiként érdemes egy pillanatra elgondolkoznunk. Nekünk is van tavunk, ami szinte minden meleg hétvégén óriási népszerűségnek örvend, van patakunk és erdők is, igaz, nincsenek turistaösvényeink. Viszont van egy rakás parkolási lehetőségünk. Van egy fagyizónk, egy körülményesen (hivatalosan nem) megközelíthető

Makkfánk, néhány lovardánk, egyetlen épkézláb panziónk és... nagyjából ennyi. Az idénre tervezett (de csak jövő évtől hatályos) idegenforgalmi adónk mértéke pedig még a bakonybélinél is nagyobb. Mégis milyen megfontolásból?

Szerencsére a BÖT által tervezett régiós kerékpárút fejlesztéssel kapcsolatos tanulmány reményteljes. De vajon annak eredményét miért csak egyetlen tinnyi képviselő **népszerűsíti** a saját blogján? Pedig még a társtelepülésünk, Pilisjászfalu honlapján is **külön bejegyzést** szántak rá. A gabionból épített (és helyi pletykák szerint a falu bekötőútjai mellé tervezett) szöveges motívumok, illetve az önkormányzat patinás tűzoltó kocsijának Facebook-exkluzívan meghirdetett felújítása vajon kiket akar majd elkápráztatni, ha egyé-

SUPRIKÁLÁS

„Kilises bolhás ne legyél!”

13. kép: Tinnyei legények suprikával a kezükben (fotó: Fridrich Erika)

Húsvét előtti napokban a faluban sétálva arra lettem figyelmes, hogy férfiak és legények fűzfavesszőt gyűjtögetnek. Mint utólag Fridrich Erikától megtudtam, a vesszőkből később korbácsokat, ún. suprikákat fontak, amit egy húsvéti népszokáshoz vittek magukkal. A hagyomány lényege, hogy a legények a húsvéti locsolkodás mellett ezzel a suprikával megcsapkodják a lányok hátsóját, hogy leűzzék róluk a rontást és az alcímben olvasható mondóka kíséretében szépséget és egészséget kívánjanak nekik. A lányok eztán szalagot kötnek a suprika végére, majd a locsoláskor is ismert módon bort és piros tojást kínálnak nekik viszonzásul. ■

14. kép: Hubertlaki-tó (fotó: Boné Mercedes)

ALVÓ ÓRIÁS ZSÁMBÉKON?

Áprilistól Ön is találkozhat vele

CZUCZOR SZABOLCS

2021 sem maradhat monumentális homokszobor nélkül, ráadásul idén nem is lesz messze tőlünk. Monostori Ferenc március utolsó napjaiban kezdett bele műve megformálásába a zsámbéki Zichy Miklós téren. A mű egy hatalmas alvó óriást fog ábrázolni, ami mintegy 20 méter hosszú, bő 3 méter magas lesz és amihez csaknem 250 m³ homokot kell majd ledöngölni és megformázni.

ként sem megállni sem pedig gyalogosan átkelni nem lehet Tinnye főútján?

Bakonybél önkormányzata kiemelt helyen népszerűsíti honlapján a „Magyarország első számú, komplex csillagászati ismeretterjesztő centrumának” nevezett Pannon Csillagdat, ami egy roppant egyszerű alapokra épülő, de nagyon színvonalasan kivitelezett múzeum számos témába vágó kiállítási tárggyal (amik között külföldre szakadt hazánkfia kapcsolatai révén beszerzett nívós űrtechnikai eszközök is megtalálhatók), egy 5,5 méteres kupola alatt megbúvó távcsőparkkal és egy 8 méter átmérőjű planetáriummal. Ha előbbieket megvalósítása nem is leányálom, utóbbi akár házilag is büdzséből is kivitelezhető.

Ugyancsak ötletes kültéri időtöltésnek szánják a Szent Maurícusz Monostor turistaudvarán a kőburkolatba mintázott labirintus meglátogatását. Ilyen labirintust mi is létrehozhatnánk akár örökzöld sövényből is (ez egyébként már többször felmerült ötletként). Ahogy egyébként gyerekeknek szánt KRESZ park is volt korábban Tinnyén, ma mégis a gyorsajtók miatt vagyunk kiborulva.

Bakonybélben számos civil szervezet is működik: kulturális és idegenforgalmi egyesület, általános iskolát támogató alapítvány, sportegyesületek, tűzoltó egyesület, egyházi alapítvány... ezeknek bárki felajánlhatja adója 1%-át. Tinnyén ilyenekből nem sokról tudunk beszámolni, ami komoly pazarlás. Mi lenne, ha követnénk Bakonybél példáját? Mi lenne, ha a hírnevet hozó és gazdaságilag is kecsgetető kulturális rendezvényeinket megtanulnánk megőrizni?

Ön is látott olyat az országban, amiről példát vehetnénk? Írjon nekünk! ■

A tinnyei háziorvos kérése a lakossághoz

Kérem a tisztelt lakosságot, hogy koronavírus elleni védőoltással kapcsolatban lehetőség szerint **ne hívják a rendelőt telefonon**, mert az egyes vakcinák típusaira, rendelkezésre álló mennyiségére, valamint a beoltandók személyére vonatkozó információk sokszor csak előző nap állnak rendelkezésünkre, ezért előzetesen érdemi információval nem tudunk szolgálni. Tekintve viszont, hogy egy-egy oltási nap megszervezése temérdek munkával jár (napi 20 oltás leegyeztetéséhez csaknem 100 telefonhívást kell

kezdeméyeznünk), az ilyen tájékoztatást kérő telefonhívások nagy mértékben hátráltatják a munkavégzést.

Az oltási időszakban lehetőség szerint **csak az telefonáljon, akinek valamilyen konkrét egészségügyi problémája van**, jelentkezzen az akár a vakcina felvételével összefüggésben vagy attól függetlenül. A vakcina beadásának időpont egyeztetésével kapcsolatban **a rendelő fogja hívni a regisztráltakat**. Megértésüket és együttműködésüket köszönjük. ■

15. kép: Illusztráció
(forrás: Liz Masoner,
Pixabay)

Kedves Olvasónk!

Ahogy azt a Kortvélyes 18. lapszámában olvashatta, egy újság szerkesztése nem egyszerű és nem is olcsó mulatság. A cikkek megírása rengeteg időt, munkát és türelmet igényel. Ezek mégis elviselhetőek, ha tudom, hogy van miért. A pozitív visszajelzések és a lap átnyújtásakor viszonzott mosolyok, valamint az újonnan megjelenő hirdetőik ebben erősítenek meg. Sőt, február óta tovább bővült támogatóink köre, akiknek hálás vagyok a felajánlásaikért. Sajnos a lap bevételei viszont még így sem fedezik a nyomdai költségeket (az előző lapszám színes megjelenését a reményteli új év örömeire és a lehetséges új hirdetőik figyelemfelkeltéséért vállaltam be).

Ha Ön is úgy gondolja, hogy nemes a cél és van miért tenni, kérem jelentessen meg a lapban fizetett hirdetést vagy vállaljon részt a **Kortvélyes** nyomdai költségeiben és a **tinnye.info online** működtetésében a CZMB Bt. CIB Bank Zrt.-nél vezetett

10700763-70097438-51100005

számú bankszámlájára „Kortvélyes támogatás” közleménnyel történő átutalással. Már egy tömb géppapír ára is segítség. 😊 Olvasóink nevében is köszönöm szépen.

Czuczor Szabolcs, felelős szerkesztő

Figyelem!

A Völgylakók Egyesülete közhasznúvá vált, így 2021. évben **jogosult befogadni az adóbefizetések**

1%-át.

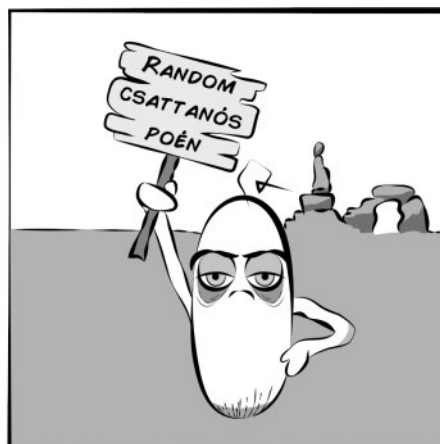
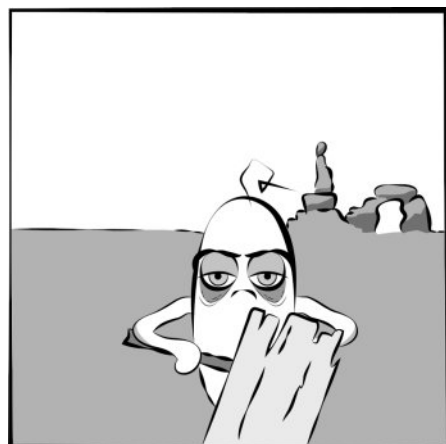
Ha szeretné, hogy olyan adó forintok is gyarapíthassák Tinnyét, amik eddig erre nem voltak foghatóak, jelezze szándékát adóbevalláskor a

18942381-1-13

adószám feltüntetésével!

Társadalmi célú hirdetés

MÉRTI

Kiadó: CZMB Bt. (2086 Tinnye, Honfoglalás u. 39., 13-06-068632) – a kiadásért felel: Czuczor Szabolcs
 Felelős szerkesztő: Czuczor Szabolcs, szerkeszto@czmb.hu – ISSN: 2559-9364 (nyomtatott)
 Letölthető (elektronikus) változat: <https://tinnye.info/kortvelyes/> – ISSN: 2559-9372 (online)
 tinnye.info online (internetes hírportál): <https://tinnye.info/> és <https://fb.com/tinnye.info/>
 Hirdetésfelvétel, kapcsolat: szerkeszto@czmb.hu és +36 30 434 7560 – ÁSZF: <https://tinnye.info/media/>
 ©2020 CZMB Bt., Minden jog fenntartva – A hirdetések tartalmáért szerkesztőségünk felelősséget nem vállal.
 Felhasznált betűkészlet: Font Awesome Free, OpenMoji

